

výše vykonatelné pohledávky bez újmy práv třetími osobami snad dříve nabytých. Soud první stolice exekuci povolil; rekursní soud žádost zamítl. **Důvody:** Návrh vymáhající strany jest nejasný. Nelze určitě seznati, co dle návrhu má být zabaveno (§ 54 odstavec třetí ex. ř.). Mní-li, jak se zdá, vymáhající strana zabavení pohledávky strany povinné proti ní z pachtovní kaue per 13.000 K příslušející, byla by exekuce přípustna jen potud, pokud straně povinné v době vedení exekuce již vznikla v rámci kaue pohledávka náhradní proti straně vymáhající. Strana vymáhající v exekučním návrhu však ani netvrdí, že povinné straně v rámci kaue již nějaká pohledávka vznikla, neuvádí této pohledávky, nýbrž mluví jen o »zabaveném pohledávání povinné straně prý proti straně vymáhající z důvodu pachtovní kaue příslušejícím.«

Nejvyšší soud obnovil usnesení soudu první stolice.

Důvody:

Soud rekursní zamítl návrh na povolení exekuce zabavením a přikázáním pohledávání příslušejícího povinné straně proti straně vymáhající z důvodu pachtovní kaue ve zbytkovém obnosu 13.000 K především z toho důvodu, že návrh jest nejasný, poněvadž nelze z něho určitě seznati, co má být zabaveno (§ 54 odstavec třetí ex. ř.). Této nejasnosti Nejvyšší soud neshledává. Při exekucích pro pohledávku peněžní jest dle § 54 odstavec třetí ex. ř. zřetelně označiti jmění, na které se exekuce vede. Tomuto požadavku však exekuční návrh vyhovuje, uváděje pohledávku, na niž se exekuce vede, dle obnosu, právního důvodu i osoby dlužníka, za nímž pohledávka ta jest. Že dlužníkem tím jest sama strana vymáhající, jest lhostejno; pohledávka ta jest nad to ještě blíže označena poukazem na soudní smír, na základě jehož pohledávka ta povinnému dlužníkovi proti vymáhajícímu věřiteli vznikla. Jako další důvod zamítnutí uvádí napadené usnesení, že, má-li vymáhající strana na zřeteli zabavení pohledávky strany povinné proti ní z pachtovní kaue, pak není po ruce tvrzení vymáhající strany, že straně povinné z pachtovního poměru vůbec nějaká pohledávka vzešla, jež by kaucí onou byla kryta, a že tedy z toho důvodu exekuce není přípustna. Než tento důvod nemůže obstáti. Předmětem exekuce dle exekučního návrhu není nárok, jenž teprve v budoucnosti snad následkem nesplnění pachtovní smlouvy straně povinné proti vymáhajícímu věřiteli vznikne, a jenž by dle smlouvy pachtovní z kaue pachtovní mohl být kryt, nýbrž návrh směřuje k zabavení nároku, jež strana povinná má proti straně vymáhající dle soudního smíru ze dne 28. května 1920 na složení 13.000 K do rukou povinné strany, kteréžto složení se má státi dne 1. října 1920. O zabavení a přikázání tohoto nároku peněžitého čili této pohledávky jde. Jaký účinek na realizaci bude jeviti ta okolnost, že 13.000 K má sloužiti za kauci, o tom není při povolení exekuce uvažovati, to bude věcí případného sporu k vymožení zabavené pohledávky.

Konto — W.

Čís. 754.

Strany mohou vzájemnou úmluvou upravití práva a závazky ze smlouvy komisionářské odchýlně od obchodního zákoníka a od obchodní zvyklosti.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1920, Rv II 197/20.)

K příkazu svého komitenta prodala banka na vídeňské burse cenné papíry a zpravila ho o prodeji dne 29. pokud se týče 30. ledna 1919. Žalobě komitenta, by byla banka uznána povinnou vyplatiti mu stržený peníz, bylo soudy všech tří stolic vyhověno, nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Rozhodující význam má v tomto sporu odstavec čtvrtý všeobecných obchodních podmínek pro styk se žalovanou bankou, na něž žalovaná strana sama v dovolání se zvláštním důrazem se odvolává, jež označuje jako část podkladu smluvního poměru mezi ní a žalobcem, z něhož odvozuje důsledky ve svůj prospěch, jež tedy také proti sobě musí dáti platiti. Odstavec ten zní, jak i v dovolacím spise se uvádí, doslovně takto: »Bei den uns zugehenden Aufträgen zum Kaufe oder Verkaufe von Wertpapieren, Wechseln oder Valuten steht es uns frei, diese Aufträge entweder durch Abschlüsse mit dritten Personen auszuführen oder selbst als Käufer, respektive als Verkäufer im Sinne des Art. 376 des Handelsgesetzbuches aufzutreten. Unterbleibt in unserer Anzeige von der Ausführung des Geschäftes eine Mitteilung über eine dieser Arten der Ausführung, so treten wir selbst als Käufer, respektive Verkäufer des beordneten Wertgegenstandes ein«. Na první pohled jest patrno, že tímto odstavcem smluvních podmínek doznávají ustanovení čl. 376 obch. zák. jakési modifikace, což nelze pokládati za nepřipustné, poněvadž strany mohou vzájemnou dohodou upravit práva a závazky, plynoucí z poměru komisionářského i odchýlně od předpisů obchodního zákonníka, kdyžž zákon to nezapovídá. Ježto pak v druhé větě dotčeného odstavce 4 všeobecných obchodních podmínek bez jakékoliv výhrady se stanoví, že žalovaná strana, neučiní-li ve svém oznámení o provedení obchodu sdělení o tom, že provedla obchod jedním ze způsobů v první větě naznačených, vstupuje sama jako kupitelka po případě prodatelka cenného předmětu, jehož příkaz se týká, — nesejde nikterak na tom, zda v takovémto případě komitent prohlásí, že používá práva jemu v třetím odstavci čl. 376 obch. zák. vyhrazeného, aniž na tom, zda žalovaná strana skutečně sama koupila nebo prodala cenný předmět jí do komise daný; — dosti na tom, že dle smluvních podmínek vstupuje do obchodu jako přímá kontrahentka, poněvadž se jí to v tom kterém případě snad lépe hodí, nebo vůbec z důvodů, jež zkoumati komitentovi ani nepřislší. Nastává tudíž otázka, zda žalovaná bankovní filiálka v notách ze dne 20. a 30. ledna 1919, jimiž oznámila žalobci provedení obchodu jí příkazaného, učinila sdělení o tom, že provedla obchod jedním ze způsobů, naznačených v první větě odstavce 4. všeobecných obchodních podmínek. Žalovaná strana k otázce té potaká, dovolací soud odpovídá k ní záporně. Druhá eventualita nepřichází vůbec v úvahu; jde jen o to, zda žalovaná bankovní filiálka oznámila žalobci, že provedla příkaz prodeje uzavřením obchodu s třetími osobami. Tu pak zmíněné noty při sebe větší blahovůli nedopouštějí výkladu, že by obsahovaly takovéto oznámení. Pravíť se v nich pouze, že se žalobce uznává za cenné papíry podle jeho příkazu ze dne 27. ledna 1919 dne 28. (pokud se týče 29.) ledna 1919 prodané a z jeho dépôt vzaté způsobem tamže podrobně uvedeným. Ježto příkaz žalobcův zněl v ten smysl, aby cenné papíry byly na burse zpeněženy, bylo mu tedy ovšem sděleno, že

papíry byly dne 28. (29.) ledna 1919 na burse prodány. O tom však, že byly prodány třetí osobě, po případě že byly třetí osobou koupeny, v oznámení nic se neuvádí, — a to je rozhodující. Vždyť mohla žalovaná strana na vídeňské burse skrze bursovního dohodce vystoupiti současně jako prodatelka cenných papírů (za komitenta t. j. žalobce) a jako jich kupitelka. Když tomu tak jest, dala tedy žalovaná strana podle druhé věty odstavce 4. všeobecných obchodních podmínek vůči žalobci na jevo, že vstupuje sama do obchodu jako kupitelka akcií; žalobce vzhledem ke znění smlouvy nemohl proti tomu ani námitek činiti, naopak musil přijati žalovanou stranu za přímou kontrahentku. Komisionářský poměr mezi stranami přeměnil se takto v poměr prodatele ke kupiteli, t. j. žalobci přísluší nyní proti žalované bankovní filiálce přímý nárok z prodeje a koupě akcií a nikoli pouze právo odvozené (postoupené právo komisionářovo). Následkem toho však nemá proti žalobci vůbec místa nařízení vlády ze dne 6. února 1919, č. 57 sb. z. a n. Příhoda, že nebylo snad již možno, převést částku, odpovídající výtěžku za akcie do tuzemska, která by jinak ovšem stihla komitenta, jde za daných okolností na vrub žalované, jež vystupuje vůči žalobci jakožto kupitelka; žalobce tím dotčen není, on mohl beze všeho (byť snad teprve po 7. únoru 1919 jakožto dni výplaty) žádati vyplacení kupní ceny akcií od žalované jakožto přímé kontrahentky, a to v tuzemsku, ježto plněním závazku žalované strany jest dle čl. 324 odstavce druhý obch. zák. Brno, a vzhledem k § 6 zákona ze dne 10. dubna 1919, č. 187 sb. z. a n. v korunách československých v poměru tamže udaném. Žalovaná bankovní filiálka nebyla tudíž oprávněna, převést o své újmě požadavek žalobcův z řádného konta na zvláštní konto D. Oe. a později na konto korun rakousko-uherských, a zadržení výtěžek prodaných cenných papírů, nýbrž byla a jest povinna vyplatiti jej žalobci tak, jak tento v žalobě žádá. S tohoto právního hlediska jest — jak výše již podotčeno — úplně lhostejno, zda žalobce učinil prohlášení ve smyslu třetího odstavce čl. 376 obch. zák. a zda žalovaná strana skutečně prodala akcie osobě třetí; — rovněž pak nezáleží na tom, zda podle obchodní zvyklosti banky uskutečňují prodeje a koupě cenných papírů na burse přísežnými dohodci a zda tito ve svých závěrečných lístcích při prodeích cenných papírů neuvádějí jména kupitelova; — konečně jaký právní význam a jakou povahu má ustanovení třetího odstavce čl. 376 obch. zák. Není proto třeba zabývati se příslušnými dovolacími vývody opírajícími se o § 503 čís. 4 c. ř. s. Rovněž není třeba uvažovati o tom, zda předpoklad soudu odvolacího, že žalovaná strana výslovně doznala, že měla ještě po 7. únoru 1919 dostatečné hotovosti k zaplacení pohledávek žalobcových ze smlouvy komisionářské, — se spisy se srovnává nebo jim odporuje (§ 503 č. 3 c. ř. s.), poněvadž, i kdyby tu byl vytýkaný odpor se spisy, netýkal by se dle toho, co vyloženo, skutečnosti rozhodné.

Čís. 755.

Trestnost sprostředkovatelské činnosti s hlediska práva živnostenského nemá vlivu ani na závaznost sprostředkované ani na závaznost sprostředkovatelské smlouvy.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1920, Rv II 203/20.)